

Wet verplichte ggz komt eraan: wat moeten cliëntenraden weten?

Geplaatst op 21 november 2019

Op 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte ggz (Wvggz) in werking. Deze wet vervangt de wet Bopz. En stelt alle regels over het opleggen van verplichte zorg aan mensen die dat nodig hebben. Deze wet is speciaal voor mensen met psychiatrische problemen. LOC heeft een brochure gemaakt met daarin informatie over alle nieuwe onderdelen van deze wet. En welke rol de cliëntenraad heeft in de uitvoering van de Wvggz. In dit artikel de

hoofdpijnen van de wet.

In de zorg is er steeds meer aandacht voor wie mensen zijn. Zoals: wat zijn hun hobby's en gewoonten? Wie zijn voor hen belangrijk in het leven? Hoe ziet iemands verleden eruit, hoe staat iemand in het leven? Door persoonsgericht te werken, kunnen mensen hun leven zoveel mogelijk leiden op een manier die bij hen past.

Voorkomen

Volgens LOC zou de nieuwe wet niet meer moeten zijn dan een uiterst redmiddel. Als alles in het werk gesteld is om voorzorgsmaatregelen te treffen. En te voorkomen dat zorg die iemand niet wil, ingezet wordt. Nu is ons zorgsysteem nog te veel een systeem dat gericht is op *nazorg*. Gezondheidszorg moet gaan doen wat het woord zegt. En moet dus primair een voorzorgsysteem zijn. Meer hierover lees je in ons makkelijk leesbare [visieboekje Waardevolle zorg](#).

Gelukkig is de nieuwe Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg gericht op het voorkomen van verplichte zorg en het inzetten van zo weinig mogelijk dwang. Dus het is zaak om steeds na te gaan: is voldoende onderzocht wat er precies aan de hand is en wat iemand eigenlijk écht nodig heeft? En wordt dát mogelijk gemaakt?

Tot een minimum

Mocht er, uiteindelijk, geen mogelijkheid gevonden worden om onvrijwillige zorg te voorkomen en er wordt toch overgegaan naar het geven van onvrijwillige zorg, dan moet deze zo snel mogelijk worden afgebouwd.

Dus tot een minimum worden beperkt. Dat vraagt iets van alle betrokkenen. En vraagt ook meer samenwerking tussen zorgorganisaties en gemeenten. Zij moeten samen inschatten wat voor mensen nodig is. De zekerheid van werk, inkomen en huisvesting wordt namelijk onderdeel van de verplichte zorg. Daarnaast krijgen mensen die zelf met onvrijwillige zorg te maken krijgen en hun naasten een grotere rol in het opstellen van zorgplannen.

Verandering

Belangrijk aan deze nieuwe wet is dat álle vormen van verplichte zorg duidelijk in de wet staan. De oude wet was vooral gericht op verplichte opnames. Straks is het ook mogelijk om verplichte zorg in je eigen huis te krijgen. Dat is voor veel mensen prettiger. Soms is verplichte zorg nodig, maar wil je niet naar een psychiatrische instelling. Dat maakt deze wet mogelijk. Daarom wordt de Wvggz ook wel een behandelwet genoemd, omdat behandeling van mensen centraal staat.

Meer invloed voor betrokkenen en naasten

Naast de mogelijkheid om straks ook thuis verplichte zorg te krijgen, worden mensen zelf ook meer betrokken bij de voorbereiding van verplichte zorg. Bij het opstellen van een zorgplan mogen betrokkenen (en hun familie) meedenken over het zorgplan. Of zelfs een zorgplan opstellen. Ook krijgen naasten meer mogelijkheden om verplichte zorg aan te vragen. En als er een crisissituatie ontstaat, moet de betrokkene gehoord worden voordat verplichte zorg wordt opgelegd. Allemaal om de rechtspositie van mensen zelf te versterken.

Gemeente krijgt meer taken

De oude wet was vooral bedoeld voor rechters en de ggz. In de nieuwe wet krijgt de gemeente ook een belangrijke rol. Zij moeten onderzoek gaan doen naar meldingen van inwoners. Die meldingen gaan over een vermoeden dat zorg nodig is. Daarnaast moeten ggz en gemeenten veel meer samenwerken. Als iemand verplichte zorg thuis krijgt, moet de gemeente zorgen voor inkomen, dagbesteding en huisvesting. Ook als de verplichte zorg afloopt, moeten ggz en gemeente afspraken maken over de juiste voorzieningen voor betrokkenen.

Rol voor de cliëntenraad

Het belangrijkste werk van de cliëntenraad is om er aan bij te dragen dat mensen zoveel mogelijk een leven kunnen (blijven) leven op een manier die volgens die voor mensen zelf van betekenis is óók en juist als zij zorg nodig hebben. Bij de invoering van deze nieuwe wet is dat dus een eenvoudig uitgangspunt om steeds in de gaten te houden: is dit steeds het uitgangspunt van de zorg?

Voor zorgaanbieders in de ggz verandert per 2020 veel. Er komen nieuwe werkprocessen en de uitvoering van verplichte zorg wordt helemaal anders. Cliëntenraden kunnen zorgaanbieders daarover gevraagd en ongevraagd adviseren. Ook krijgen raden er twee adviesrechten bij: op het beleidsplan verplichte zorg en de aanstelling van een geneesheer-directeur. Die laatste persoon houdt toezicht op de uitvoering van verplichte zorg. Een heel belangrijke functie. Cliëntenraden moeten actief vragen naar de stand van zaken

van de Wvggz binnen de eigen organisatie.

Meer weten?

- LOC heeft speciaal voor cliëntenraden in de ggz een uitgebreide brochure gemaakt over de Wvggz. Die kan je [hier](#) vinden.
- Het ministerie van VWS heeft samen met ervaringsdeskundigen verschillende [filmpjes](#) gemaakt over hun verwachtingen van de Wvggz.

Hoe ondersteunt LOC cliëntenraden?

- Download [de flyer](#) over wat LOC voor cliëntenraden kan betekenen als het gaat om de Wet verplichte ggz
 - Organiseer een dialoogbijeenkomst op locatie over de Wet verplichte ggz. Neem contact op met de [vraagbaak van LOC](#)
 - Ook voor ondersteuning op maat kun je contact opnemen met de [vraagbaak van LOC](#)
-

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Adviesonderwerpen van de cliëntenraad](#), [Kwaliteit jeugdzorg](#), [Vrijheid en veiligheid](#), [Rechten van mensen](#)